

Evropské fondy už nepodpoří kotle na uhlí, budou vyškrtnuty z kotlíkových dotací

Nákup kotlů, v nichž se dá kromě dřeva pálit i uhlí (tzv. kombinované kotle), již nebude podporován z kotlíkových dotací.

Změnu, kterou již několik let prosazují ekologické organizace i například Svaz průmyslu a dopravy ČR, právě schválil Monitorovací výbor Operačního programu životní prostředí, jenž dohlíží na čerpání peněz z fondů EU. Návrh nakonec předložilo Ministerstvo životního prostředí, které se potřebně změně v minulých letech bránilo.

Konec dotování kombinovaných kotlů (v nichž se v praxi pálí zejména hnědé uhlí) navazuje na předchozí vyřazení pouze uhelných kotlů ze seznamu zdrojů podporovaných kotlíkovou dotací, které ekologické organizace, průmysl a další prosadily na začátku roku 2017. Od třetí vlny kotlíkových dotací v roce 2019 bude tedy možné získat peníze na čistě biomasový kotel, plynový kotel či tepelné čerpadlo.

Hnutí DUHA vítá jak návrh ministerstva, tak zodpovědné rozhodnutí monitorovacího výboru, ale trvá na tom, že na kotle na uhlí neměly správně dotace nikdy ani začít. Ekologická organizace zároveň připomíná, že tři vlny kotlíkových dotací (které vyčerpají připravené evropské peníze) pokryjí slabou čtvrtinu domácností, které potřebují vyměnit kotel. Přitom lokální vytápění domácností se podílí například na emisích karcinogenního benzo[a]pyrenu v celostátním měřítku více než 98 procenty. Hygienický limit byl například loni překročen na území, kde žije 61,8 % obyvatel.

Je tedy nutné zajistit dalších minimálně třicet miliard pro pomoc zbývajícím většině domácností. Kromě evropských fondů je nutné, aby se na financování podíleli i ti, kdo uhlí těží a prodávají. V praxi to znamená zvýšit nízké poplatky z těžby hnědého uhlí (z 3 na 10 % tržní ceny) a zvýšit energetickou daň na uhlí (tak aby odpovídala částce, kterou platí teplárny na emisních povolenkách a poplatcích za znečišťování ovzduší). Výnosy zvýšené části poplatku a daně pak nutně musí plynout domácnostem na pomoc s koupí nového kotle či tepelného čerpadla, potřebným případně i na pomoc s provozními náklady.

Nízkopříjmovým domácnostem je potřeba poskytovat bezúročnou půjčku na předfinancování nového kotle, případně pokrýt 100 % nákladů a poskytnout i administrativní pomoc prostřednictvím obcí či sociálních pracovníků.

Hnutí DUHA nedávno představilo komplexní program pro motivaci, pomoc a financování rozsáhlé změny lokálního vytápění v ČR.

Ondřej Pašek, zástupce nevládních organizací v Monitorovacím výboru, řekl: "Dosavadní kotlíková dotace na kombinované kotle přispívala k tomu, aby domácnosti topily dalších dvacet let uhlím. Veřejné peníze potřebujeme využít nejen na vyčištění ovzduší, ale také ke snížení spotřeby fosilních paliv. Jsem si jistý, že po dotacích na obnovitelné zdroje tepla se jen zapráší, stejně jako v minulých kolech."

Karel Polanecký, energetický expert Hnutí DUHA, řekl: "Pozdě ale přece. Od nové vlny kotlíkových dotací nebudou evropské peníze podporovat spalování hnědého uhlí. Vítáme návrh ministra Brabce a děkujeme monitorovacímu výboru, že jej schválil. Teď je potřeba vrhnout se na tu obtížnější část problému znečištění ovzduší z lokálního vytápění a pomoci vyměnit kotel či kamna i chudým domácnostem a zbavit je závislosti na uhlí. To nepůjde bez dalších desítek miliard a přispět by měli zejména ti, kdo uhlí těží a prodávají. Ale nepůjde to ani bez změny pravidel dotací, tak aby na ně dosáhli i lidé, kteří nemají vlastní volné peníze a potřebují asistenci s vyřízením dotace i zajištěním odborné instalace novému zdroje tepla."

Zdroj: Anopress IT, <https://feedit.cz/>